

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3900

Vragen van de leden **Wassenberg** en **Van Esch** (beiden PvdD) aan de Ministers van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en van Infrastructuur en Waterstaat over *de oorzaken van droogte en de gevolgen voor de natuur* (ingezonden 14 augustus 2020).

Mededeling van Minister **Schouten** (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) (ontvangen 28 augustus 2020).

Vraag 1

Kent u het bericht «Met zuivel en vlees exporteren we ook ons schaarse grondwater» en het artikel «Verdroging van de Nederlandse natuur: bijna een halve eeuw goed onderzoek en falende politiek», dat de aanleiding vormde voor het eerstgenoemde krantenbericht?^{1 2}

Vraag 2

Onderschrijft u de conclusie dat het gedecentraliseerde beleid van de afgelopen decennia heeft gefaald om de verdroging tegen te gaan, zoals onder andere blijkt uit het feit dat de doelstelling om het verdroogde oppervlak voor 2010 met 40% te verkleinen niet is gehaald en is daarmee de hydrologische droogte het gevolg van een politieke keuze?³

Vraag 3

Is het juist dat boeren in het voorjaar water afvoeren en bij schaarste in de zomer oppompen? Zo ja, onderschrijft u dan de uitspraak dat «verdroging het gevolg is van onze behoefte om nummer twee in de wereld te blijven in landbouwexport»? Zo nee, waarom niet?

¹ De Volkskrant, 6 augustus 2020, «Met zuivel en vlees exporteren we ook ons schaarse grondwater», <https://www.volkskrant.nl/wetenschap/met-zuivel-en-vlees-exporteren-we-ook-ons-schaarse-grondwater~bfab2798/>

² Website ecohydrologie.nl, «Verdroging van de Nederlandse natuur: bijna een halve eeuw goed onderzoek en falende politiek», https://www.ecohydrologie.nl/wp-content/uploads/2020/07/041850_NHV_00_Stromingen-2-2020-06-ARTIKEL-WITTE-HR.pdf

³ Website ecohydrologie.nl, «Verdroging van de Nederlandse natuur: bijna een halve eeuw goed onderzoek en falende politiek»,

Vraag 4

Is het juist dat de hevige regenval in de maanden februari en maart van dit jaar met honderden miljoenen kuubs is weggepompt om het zo makkelijker te maken om tractoren en landbouwmachines de velden op te krijgen, zoals hydrologisch expert Theo Bakker in de Volkskrant stelt? Zo ja, kunt u aangeven hoeveel kuub regenwater er dit voorjaar is weggepompt?⁴

Vraag 5

Kunt u aangegeven welk deel (percentage) van de (hydrologische) droogte veroorzaakt wordt door het kunstmatig verlagen van de grondwaterstand en de versnelde afwatering ten behoeve van de landbouw, graag uitgesplitst naar landbouw rondom hoge en lage veengronden en rondom hoge en lage zandgronden? Zo nee, waarom niet?

Vraag 6

Is het juist dat de extreem droge zomers van de laatste jaren hebben geleid tot een toegenomen gebruik van (grond)water en oppervlaktewater door boeren waardoor de grondwaterstanden nog lager werden en erkent u dat dit resulteert in verdere verdroging? Zo nee, waarom niet?

Vraag 7

Hoe verhoudt het oppompen en gebruiken van (grond)water voor de landbouw zich met het bericht van drinkwaterleveranciers dat er drinkwatertekorten kunnen ontstaan in delen van Nederland, mede door lage grondwaterstanden?⁵

Vraag 8

Hebt u kennisgenomen van de oproep van de directeur van drinkwaterbedrijf Brabant Water aan Brabantse boeren om gewassen niet meer overdag te beregenen?⁶

Vraag 9

Beaamt u dat het op grote schaal overdag beregen door boeren de droogteproblemen in de omgeving vergroot? Zo ja, welke maatregelen kunt u nemen om in tijden van grote droogte het overdag beregenen van gewassen tegen te gaan om op deze manier de gevolgen van de droogte voor de natuur en voor drinkwaterbedrijven niet te vergroten? Zo nee, waarom niet?

Vraag 10

Erkent u dat de omvangrijke intensieve landbouw rond natuurgebieden, zoals dat rondom Deurne, de verdroging van het gebied heeft verergerd en daarmee de intensiteit van de recente natuurbranden heeft vergroot en het blussen heeft bemoeilijkt? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat bent u voornemens hieraan te doen?

Vraag 11

Kunt u een overzicht geven hoeveel categorie 1 en 2 natuurgebieden we in 2018, 2019 en dit jaar hebben en waar deze gebieden liggen?

Vraag 12

In hoeveel van die categorie 1 natuurgebieden is droogte (mede) veroorzaakt door ontwatering of afwatering ten behoeve van de landbouw?

Vraag 13

In hoeveel van de Natura 2000-gebieden die momenteel in een ongunstige staat van instandhouding bevinden, speelt verdroging een rol?

⁴ Opiniebijdrage «Watertekort», Volkskrant 12 augustus 2020, <https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/het-ware-gezicht-van-de-nederlander-komt-door-corona-bovendrijven-b603551b/>

⁵ Website RTL Nieuws, 8 augustus 2020, «Door enorm verbruik mogelijk soms geen water uit kraan in grote delen van Nederland», <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/nederland/artikel/5176155/vitens-drinkwater-overijssel-gelderland-kraanwater-sproeien-hitte>

⁶ Website Nu.nl, 11 augustus 2020, «Brabants drinkwaterbedrijf roept boeren op niet overdag te beregenen», <https://www.nu.nl/binnenland/6070048/brabants-drinkwaterbedrijf-roept-boeren-op-niet-overdag-te-beregenen.html>

Vraag 14

In hoeveel van die Natura 2000-gebieden wordt dit (mede) veroorzaakt door ontwatering of afwatering ten behoeve van de landbouw?

Vraag 15

Erkent u dat het tegengaan van verdroging in Natura 2000-gebieden, genoemd als één van de natuurherstelmaatregelen voor de langetermijnaanpak van de stikstofproblematiek, in de praktijk neerkomt op het beëindigen van de kunstmatige verlaging van de grondwaterstand ten behoeve van de landbouw, zeker rondom natte natuur?

Vraag 16

Zo ja, op welke manier ziet u erop toe dat provincies en waterschappen structureel het beëindigen van het kunstmatig laaghouden van de grondwaterstand meenemen in de gebiedsgerichte aanpak van de stikstofcrisis?

Vraag 17

Beaamt u dat er voor het herstel van de verdroogde natuur in Nederland een waterbeheer nodig is dat niet in de eerste plaats is afgestemd op de landbouw? Zo nee, waarom niet?

Mededeling

De vragen van de leden Wassenberg en Van Esch (beiden PvdD) over oorzaken van droogte en gevolgen voor natuur (kenmerk 2020Z14733, ingezonden op 14 augustus 2020) kunnen niet binnen de gebruikelijke termijn worden beantwoord vanwege de benodigde afstemming met meerdere partijen.

Ik zal uw Kamer zo spoedig mogelijk de antwoorden op de Kamervragen toesturen.